

Forensisch Forum Groningen
2021

**Innovatie en technologische
ontwikkelingen in het
forensische werkveld -
Bekend en bemind?**

Welkom op het Forensisch Forum Groningen 2021

Het Forensisch Forum Groningen is de dag waarop professionals uit het forensisch werkveld en het sociaal domein elkaar ontmoeten, met als doel de onderlinge samenwerking lokaal en regionaal te bevorderen. Samen verantwoordelijk voor een veilige en leefbare samenleving. Deze dag komt tot stand middels crowdfunding en wordt in samenspraak met het werkveld georganiseerd.

Deze 6e editie staat in het teken van

Innovatie en technologische ontwikkelingen in het forensische werkveld' Bekend en bemind?

Technische hulpmiddelen als Electronic Monitoring zijn ondertussen ingeburgerd in het forensisch werkveld. Techniek wordt ingezet ter controle en beveiliging van de maatschappij. Hoe zit dat wanneer we kijken naar de behandeling in de forensische zorg? Nieuwe technologieën vinden hun weg in de forensische zorg. ZOOM, Face-Time, allerlei apps en zeker ook e-health wordt steeds vaker ingezet in de behandeling en tijdens de begeleiding. Corona heeft daar het afgelopen jaar zeker ook een rol in gehad.

De laatste jaren zijn er tal van innovatielabs opgetuigd binnen verschillende onderdelen in de zorg en veiligheidsketen, al dan niet in samenwerking met universiteiten. Wanneer je wat onderzoek verricht blijken de ontwikkelingen in het forensisch werkveld zeker niet stil te staan. Sterker nog, er zijn tal van innovaties die ons werk kunnen vergemakkelijken, die ons kunnen ondersteunen, die wellicht bij kunnen dragen aan een veiliger samenleving. Tegelijkertijd spreekt voor een groot deel van de keten het gebruik van Virtual Reality en Augmented Reality nog tot de verbeelding.

Het werkveld lijkt niet bekend met alle ontwikkelingen en wanneer we dat wel zijn lijken we de mogelijkheden niet direct te omarmen. De één is er blij mee, de ander vindt het niets. Welke ontwikkelingen pakken we direct op en welke mijden we liever? Zijn we op de hoogte van alle mogelijkheden in ons vakgebied? Mogen we ons in de zorg- en veiligheidsketen laten leiden door algoritmen? Of gaat maatwerk dan verloren? Vinden we videobellen met een patiënt al revolutionair? Gaat het echte contact verloren wanneer we meer gebruik maken van technische hulpmiddelen in de forensische patiëntenzorg? Of is de inzet van VR en AR juist een aanvulling?

Tijdens het *Forensisch Forum Groningen 2021* kijken we met elkaar naar de mogelijkheden, de ontwikkelingen, de toekomstige innovatieve en technologische ontwikkelingen op ons vakgebied en gaan we met elkaar in gesprek over de toepassing daarvan in onze dagelijkse praktijk!

Dagvoorzitter Cunera van Selm, bekend van onder meer RTV Noord, zal jullie meenemen in het programma deze dag. Cunera was ook op eerdere edities van het FFG onze dagvoorzitter en daarmee een goede bekende van het Forensisch Forum.

Programma

08:15 – 08:45 **Inloop Congres**

09:00 uur **Opening in de Rabo Studio**

09:15 uur Spreker: Johan Bac

10:00 uur Spreker: Anton Hafkenscheid

11:00 uur Pauze

11:30 uur Spreker: Hanneke Kip

12:30 uur **Lunch in het Market Hotel**

13:45 uur **Workshopronde 1:**

Rabo Studio: Innoveren kun je leren

News room: AI bij het CJIB

Cursus 3: Fieldlab Mensenhandel

Camera 3: Humanitas DMH: Het MEE Lab

15:00 uur **Workshopronde 2**

Rabo Studio: AI bij het CJIB

News room: Humanitas DMH: Het Mee Lab

Cursus 3: Electronic Monitoring (EM) in de TBS

Camera 3: Fieldlab Mensenhandel

16:15 uur **Afsluiting**

16:30 uur **Borrel in het Market Hotel**

Over de sprekers

Johan Bac

Het werken met justitiabelen, verdachten, veroordeelden, cliënten in een forensisch kader is veeleisend en altijd in beweging. De gehele samenleving kijkt mee, de politiek heeft altijd een opvatting, de media en je omgeving staan altijd klaar om te oordelen. Met deze -vaak complexe- doelgroep werken vergt veel en in een corona-jaar kwamen daar nieuwe uitdagingen bij. Maar dat leverde ook verrassend snel nieuwe werkwijzen op, leidde tot innovaties, gaf nieuwe energie en stelde ons soms voor 1.000 nieuwe vragen. Wat leren we van deze periode, wat is er echt veranderd en moet vastgehouden worden? Of wat kunnen en willen we missen als kiespijn? Een impressie van innovatie, plus een reflectie op een jaar vol leed, uitdagingen en kansen voor de strafrechtketen en de forensische sector.

Johan Bac is algemeen directeur bij de Reclassering Nederland. Het afgelopen jaar was hij voorzitter van een ketenbrede commissie die zich bezighield met de corona lessen voor de strafrechtketen.

Anton Hafkenscheid: Digitalisering van de ggz: vloek of zegen

Beleidsmakers en onderzoekers zien de oprukkende digitalisering als een veelbelovende ontwikkeling om de zorg doelmatiger en effectiever te maken. Behandelaars die sceptisch staan tegenover deze ontwikkeling krijgen van voorstanders van digitalisering nogal eens het verwijt behoudzuchtig te zijn. Dat verwijt is voorbarig en onterecht: dat verregaande digitalisering een zegen zou zijn moet zeker voor de ggz nog blijken. Meta-analyses tonen overduidelijk aan: de persoon van de behandelaar draagt acht keer zoveel bij aan het succes van ggz-behandeling als de technieken die de behandelaar inzet. Toename van digitalisering in de ggz kan er onbedoeld toe leiden dat een van de meest werkzame factoren van ggz-behandeling wordt uitgeschakeld. Het directe persoonlijke contact tussen patiënt en therapeut is als therapeutisch oefenveld onvervangbaar.

Met het monitoren van tegenoverdracht als voorbeeld zal Anton illustreren dat digitalisering een zegen kan zijn: digitalisering maakt daar het beslissende verschil tussen haalbaar en onhaalbaar. Aan de hand van datzelfde voorbeeld zal hij onderbouwen dat digitalisering niet meer dan ondersteunend mag (en kan) zijn aan ggz-behandelingen, die dienen te vertrekken en te eindigen vanuit de directe menselijke ontmoeting. Digitalisering wordt een vloek als de persoon van de therapeut vervangen gaat worden door algoritmes.

Anton Hafkenscheid is klinisch psycholoog en psychotherapeut, en tevens auteur van meerdere boeken, waaronder "De therapeutische relatie"(2014).

Hanneke Kip

Technologie in de forensische zorg is een zeer interessant, maar relatief onontgonnen gebied en daardoor begeben we ons momenteel op een zoektocht naar de toegevoegde waarde. In deze presentatie gaan we op een ontdekkingstocht

door het hedendaagse technologisch landschap. Samen exploreren we de mogelijkheden (en beperkingen) van een breed scala aan technologieën die gebruikt kunnen worden in de behandeling en begeleiding van klinische en ambulante forensisch psychiatrische patiënten. We kijken onder andere naar of en hoe online modules gebruikt kunnen worden om patiënten zelfstandig aan de slag te laten gaan met bepaalde risicofactoren.

Daarnaast wordt ingezoomd op de mogelijkheden van mobiele apps: kunnen we die bijvoorbeeld gebruiken om meer inzicht te krijgen in wat een patiënt ervaart gedurende de dag? En is het mogelijk om automatische, onbewuste processen te beïnvloeden door middel van apps? Verder besteden we aandacht aan de lichamelijke aspecten van grensoverschrijdend gedrag, onder andere door 'wearables' die hartslag en huidgeleiding in kaart brengen en ontspanningsinterventies die gebruik maken van biofeedback. Ook wordt ingegaan op de mogelijkheden van virtual reality: er is de laatste tijd steeds meer aandacht voor, maar wat zijn nou precies de mogelijkheden van VR? Door middel van ervaringen vanuit de praktijk en recente onderzoeksbevindingen gaan we in deze presentatie op zoek naar de toegevoegde waarde van technologie voor de forensische zorg.

Hanneke Kip is assistent professor aan de Universiteit Twente en als onderzoeker werkzaam bij Transfore.

Over de workshops

CJIB: AI bij het CJIB

Tijdens deze workshop neemt Joke van Houten – de Boer jullie mee in de wereld van AI (artificial intelligence). We gaan kijken hoe we kunnen leren vanuit historische data en hoe we deze data kunnen inzetten voor maatschappelijke opgaven.

Tevens staan we stil bij een heel actueel thema; waar moet je rekening mee houden als je AI wilt implementeren. Dit doen we aan de hand van praktijkvoorbeelden vanuit het werkveld van het CJIB.

Electronic Monitoring (EM) in de Tbs: het toepassen van technologieën in de context van een effectieve behandeling

Vijf Tbs-klinieken nemen deel aan een project waarin een aantal nieuwe technologieën worden getest in de context van een effectieve behandeling. Het testen vindt – in samenwerking met de behandelaren – op een gestructureerde en zorgvuldige wijze plaats. Het gaat daarbij om de GPS-enkelband, de alcoholmeter (SCRAM), de Topaze-polsband & app en de Empatica E4.

Projectleider is Michiel van der Veen. Hij is als adviseur de afgelopen jaren bij de ontwikkeling en vormgeving van meerdere EM – programma's betrokken geweest, waaronder de toepassing van EM bij minderjarigen en bij TBS-patiënten.

Politie: Innoveren kun je leren

In deze workshop wordt met behulp van vele praktijkvoorbeelden inzicht gegeven hoe innovatieprocessen bij de politie worden vormgegeven. Tevens komen vele innovatie-tools aan de orde die behulpzaam zijn bij innoveren binnen organisaties. Frank Smilda is sectorhoofd bij de politie in Groningen. Hij heeft aan de wieg gestaan van vele (landelijke) vernieuwingen binnen de politieorganisatie, heeft deelgenomen aan THINK school of creative leadership development programs.

Humanitas DMH: Het MEE lab

In het project Betekenisvol Afdoen onderzoeken we wat de mogelijke oorzaken zijn van de relatief hoge recidive bij delinquenten met een licht verstandelijke beperking en wat er nodig is om dit te verlagen. We ontwikkelen scenario's (aanpakken) die hiervoor ingezet kunnen gaan worden. We werken daarbij vanuit 'ontwerpgericht onderzoek': een aanpak waarbij we ons eerst goed verdiepen in het probleem en de doelgroep (belevingsonderzoek).

Als we weten wat het probleem precies inhoudt en veroorzaakt, kunnen we mogelijke oplossingen gaan ontwerpen en testen en vervolgens bijschaven. En weer testen. En toch iets anders verzinnen, en uittesten. Dit doen we net zolang tot we één, twee of misschien wel drie mooie scenario's hebben gevonden.

In de workshop lichten we deze werkwijze en de stand van zaken in het project Betekenisvol Afdoen toe. Deelnemers gaan actief aan de slag met de scenario's welke er nu liggen.

Het MEE lab is een samenwerking tussen Mee Noord en NHL/Stenden hogeschool.

Openbaar Ministerie: Field lab mensenhandel

Het mensenhandel field lab (MFL) is een initiatief van het Openbaar Ministerie en de politie om tot een meer effectieve aanpak van mensenhandel te komen. Deskundigen van deze organisaties lichten tijdens deze workshop toe hoe ze mensenhandel en moderne slavernij in Nederland een vernietigende slag toe willen brengen met gebruikmaking van innovaties en technologische ontwikkelingen. Als deelnemer leer je hoe een field lab werkt, kun je nagaan of de methodiek toepasbaar zou kunnen zijn in je eigen werkveld en bespreken we de eerste bevindingen.

Met dank aan

Het Forensisch Forum Groningen 2021 is mede mogelijk gemaakt door:

Onze mede-organisatoren

Leger des Heils W&G Noord

Exodus

Zorggroep Stad en Ommeland

Wij Groningen

OM

AFPN

Terwille

Humanitas DMH

GGZ Drenthe

Schaap Strafrecht

Reclassering Nederland

Leger des Heils Reclassering

Onze sponsors

MK 27 advocaten

VNN Forensische Poli

VNN Reclassering

De Waag

PI Noord DJI

GGZ Drenthe AFPN

Gemeente Groningen

Unlimited

Coöperatie Dichtbij

Kompas

Zorg en Veiligheidshuis Groningen

Limor

De Bewindvoester

Senturra
GGZ Friesland
De Bruggen
FPA Zuidlaren
Cura XL
Wender
FiNNN
Jan Arends
Dunk

